

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

ในการวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การถ่ายโอนภารกิจ
3. แนวคิดที่เกี่ยวกับความพร้อม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง โดยรัฐหรือรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเอง และจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ตามสมควรภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมาย การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นนี้ทำให้เกิดสภาพการปกครองตนเอง หรือการปกครองในท้องถิ่น (local self government) ประเทศต่างๆ ที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนมีการปกครองในท้องถิ่น และให้ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ให้เป็นไปตามความต้องการและเป็นประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำให้มีส่วนเสริมสร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นและประเทศชาติ ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารส่วนท้องถิ่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย ซึ่งเปรียบเสมือนการฝึกสอนประชาธิปไตยในทางปฏิบัติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่นของไทย มีการกำหนดรูปแบบการปกครองหลายรูปแบบ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (<http://kalasin.ect.go.th>)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

เทศบาล

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในท้องถิ่น ความเจริญทางเศรษฐกิจ หรือรายได้ของท้องถิ่น ความสำคัญทางการเมืองโดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญในท้องถิ่นได้รวดเร็ว แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545)

ผู้แทนของเทศบาลมี 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาล ทำหน้าที่ออกกฎหมายและตรวจสอบการบริหารงานเทศบาล และฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่บริหารงานของเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีและนายกเทศมนตรี

สมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเทศบาลนั้น ๆ มีวาระการทำงาน 4 ปี จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล

เทศบาล มีการบริหารงานได้อย่างอิสระ พนักงานเทศบาลและปลัดเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ของเทศบาลภายใต้การบริหารและตรวจสอบควบคุมโดยสมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

เทศบาลตำบล มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป ยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตาม พ.ร.บ. เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 มีสมาชิกสภาเทศบาล 12 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีนายกเทศมนตรี 1 คน และเทศมนตรี 2 คน

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการระดับท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดในปัจจุบันของไทย ใน พ.ศ. 2537 ได้มีการออก

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ขึ้น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 111 ตอนที่ 53 ก เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 เป็นเหตุให้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 617 แห่งทั่วประเทศในปีนั้น และนับถึงปัจจุบันมีสภาตำบลที่ถูกยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วไม่น้อยกว่า 6,000 แห่ง (tambol.com)

องค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งโครงสร้างออกเป็น สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขตหมู่บ้านๆ ละ 2 คน และคณะกรรมการบริหาร มาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการบริหาร และสมาชิกอีก 2 คนเป็นกรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบลเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นประจำองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้แบ่งโครงสร้างของพนักงานส่วนตำบล ออกเป็น สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนการคลัง ส่วนโยธา และ ส่วนสาธารณสุข (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 14-15)

องค์การบริหารส่วนตำบลได้แบ่งเป็น 3 ลำดับชั้น คือ

1. อบต. ขนาดใหญ่ มีรายได้ในรอบ 1 ปี เกินกว่า 20 ล้านบาทขึ้นไป
มีพนักงาน 21 คน
2. อบต. ขนาดกลาง มีรายได้ในรอบ 1 ปี ตั้งแต่ 6-20 ล้านบาท
มีพนักงาน 6-12 คน
3. อบต. ขนาดเล็ก มีรายได้ในรอบ 1 ปี ไม่เกิน 6 ล้านบาท
มีพนักงาน 3-4 คน

การถ่ายโอนภารกิจ

การถ่ายโอนภารกิจ หมายถึง การที่ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะลดหรือยุติบทบาทจากผู้ปฏิบัติเปลี่ยนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติแทน และจะต้องมีการถ่ายโอนงาน เงิน และจัดสรรบุคลากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม การตั้งงบประมาณไว้ที่ส่วนราชการดังที่เคยปฏิบัติมายังไม่ใช่การถ่ายโอนภารกิจที่แท้จริง การถ่ายโอนภารกิจจะต้องเชื่อมโยงกับเรื่องการเงิน การคลัง งบประมาณ และการแบ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (<http://dloc.net>)

การถ่ายโอนภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ส่วนราชการต่างๆ ที่มี ภารกิจถ่ายโอน ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเบื้องต้นตามกรอบแนวทางที่กำหนด และนำมารวบรวมบูรณาการเป็นแผนปฏิบัติการที่สมบูรณ์ ซึ่งมีขอบเขตการถ่ายโอน ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ และปีที่ถ่ายโอน โดยมีการเร่งรัดให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้ครบและเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาตามมาตรา 30 (1) แต่บางช่วงของระยะเวลา เช่น ประเภทชั้นของ อบต. ซึ่งมีความแตกต่างกัน อาจมีความเหลื่อมล้ำกันบ้าง ในปี 2546 และปี 2547 แต่โดยหลักการถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณและเป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ หรือหากเป็นกรณีที่ต้องมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน จะเริ่มถ่ายโอนในปี 2546 สำหรับกรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ เช่น การเปรียบเทียบปรับ จะถ่ายโอนในปี 2545

แผนปฏิบัติการได้ระบุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอน และระบุกิจกรรมเป็น 2 ประเภท คือ ประเภท **“เลือกทำโดยอิสระ”** เนื่องจากการกิจหลายเรื่องไม่ควรบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำกิจกรรมตามแผนงานงบประมาณที่ส่วนราชการตั้งไว้เดิม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีอิสระในการที่จะเลือกทำกิจกรรมประเภทนี้ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความจำเป็น และประเภท **“หน้าที่ที่ต้องทำ”** โดยมีหลักเกณฑ์ว่า งานใดที่เป็นเรื่องของการมอบอำนาจและการใช้อำนาจ รวมทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนหรือความจำเป็นขั้นพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อรับโอนไปแล้ว ถือว่าเป็นความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังต้องดำเนินการต่อไป เพื่อเป็นหลักประกันในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนเมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจ

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาให้ความเห็นชอบการถ่ายโอนภารกิจทั้ง 6 ด้าน รวมมีการถ่ายโอนภารกิจทั้งสิ้น 245 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ 50 กรม ใน 11 กระทรวง ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจทั้ง 6 ด้าน มีดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน 87 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน 17 กรม ใน 7 กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

1.1 การคมนาคมและการขนส่ง

1.1.1 ทางบก

1.1.2 ทางน้ำ

1.2 สาธารณูปโภค

1.2.1 แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท

1.3 สาธารณูปการ

1.3.1 การจัดให้มีและควบคุมตลาด

1.4 การผังเมือง

1.5 การควบคุมอาคาร

2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน 103 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน 26 กรม ใน 7 กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่างๆ คือ

2.1 การส่งเสริมอาชีพ

2.2 งานสวัสดิการสังคม

2.2.1 การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส

2.3 นันทนาการ

2.3.1 การส่งเสริมกีฬา

2.3.2 การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.4 การศึกษา

2.4.1 การจัดการศึกษาในระบบ

2.4.2 การศึกษานอกระบบ

2.5 การสาธารณสุข

2.5.1 การสาธารณสุข การรักษาพยาบาลและการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ

2.6 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน 17 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน 9 กรม ใน 6 กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่างๆ ดังนี้

3.1 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของ ประชาชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

3.2 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.3 การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน 19 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน 6 กรม ใน 5 กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

- 4.1 การวางแผน
- 4.2 การพัฒนาเทคโนโลยี
- 4.3 การส่งเสริมการลงทุน
- 4.4 การพาณิชยกรรม
- 4.5 การพัฒนาอุตสาหกรรม
- 4.6 การท่องเที่ยว

5. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน 17 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน 9 กรม ใน 4 กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

- 5.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองดูแลแล บำรุงรักษาป่า
- 5.2 การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 5.3 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน 2 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน 1 กรม ใน 1 กระทรวง ในกลุ่มภารกิจต่อไปนี้

- 6.1 การปกป้อง คุ้มครอง ควบคุม ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร

ตามแผนปฏิบัติการกำหนดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่ต้องถ่ายโอน 3 ด้าน 11 ภารกิจ เป็นภารกิจที่องค์กร ส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกทำได้อิสระในด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต [9 ภารกิจ] ด้านการวางแผนการ ส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว [1 ภารกิจ] และ ด้านการบริหารจัดการและ อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม [1 ภารกิจ] (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546) มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ภารกิจที่ 1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

การจัดทำข้อมูลการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรมีหลายระบบ ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขสถิติ และข้อมูลที่แสดงเป็นแผนที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบนโยบายในเรื่องสำรวจ จัดเก็บ และรายงานข้อมูลการเกษตรในพื้นที่ให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ ไม่ซ้ำซ้อนและสอดคล้องกัน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ และสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ดำเนินการปรับปรุงระบบข้อมูล และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลมาใหม่ เรียกว่า “ระบบข้อมูลการเกษตร” ซึ่งจะใช้ขบวนการมีส่วนร่วมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและชุมชนในการจัดเก็บ และจัดทำข้อมูลในระดับหมู่บ้าน/ ตำบล ตลอดจนจัดทำทะเบียนเกษตรกรรวมครัวเรือนให้ครบถ้วน สมบูรณ์ และมีความทันสมัย ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล รวมทั้งหน่วยงานในชุมชนมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการปฏิบัติงานมากขึ้น เช่น ใช้เป็นมาตรฐานในการตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐ และออกหนังสือสำคัญ หรือหนังสือรับรองต่างๆ ให้เกษตรกร โดยการจัดทำข้อมูลในระบบข้อมูลการเกษตร และการจัดทำทะเบียนเกษตรกร กำหนดให้มีมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลถึงระดับหมู่บ้าน/ครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ก่อนส่งข้อมูลเข้าส่วนกลาง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา การวางแผนพัฒนาการเกษตรได้มุ่งเน้นการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อแสวงหารายได้และเสริมสร้างความมั่นคงด้านเงินตราเข้าสู่ประเทศ จึงมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจตามยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ กระทั่งในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 [พ.ศ. 2540-2544] ได้กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการพื้นฐานที่จะพัฒนาให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาคือ กระบวนการเรียนรู้ การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาทุกระดับ

ตั้งแต่การคิดริเริ่มตลอดจนการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล จะเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาคนจนบรรลุตามที่ผ่านพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 กำหนดไว้ได้

เมื่อพิจารณาการพัฒนาที่ผ่านมา จะเห็นว่าไม่เอื้ออำนวยต่อการเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเนื่องจากการวางแผนเป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในลักษณะจากบนสู่ล่าง (top-down approach) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ท้องถิ่นจะต้องมีแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เป็นอย่างชุมชนต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้

ภารกิจที่ 3 การบริหารข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ในการส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรได้ใช้วิธีการต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้และข้อมูลข่าวสารสู่เกษตรกร นอกเหนือจากการถ่ายทอดความรู้โดยตรงผ่านการฝึกอบรมจัดทำแปลงสาธิต ทัศนศึกษาดูงานและเยี่ยมชมเกษตรกรแล้ว ยังได้อาศัยการบริการข้อมูลข่าวสารการเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ/ช่องทางต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นวิธีการในการสนับสนุนให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง เป็นการขยายโอกาสในการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จึงจำเป็นต้องอาศัยการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างศักยภาพในการบริหารข้อมูลข่าวสารของพื้นที่ รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทำให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวกและประหยัด มีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เป็นข้อมูลที่ทันสมัยทันเวลาในการใช้ประกอบการตัดสินใจ วางแผนการผลิตและพัฒนาอาชีพของเกษตรกร

ภารกิจที่ 4 การปฏิบัติการรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

สังคมดั้งเดิมของไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตและพื้นความรู้ของตนเอง ที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ เป็นพื้นความรู้แห่งคุณภาพและเอกภาพของชีวิตมนุษย์และอาศัยภูมิปัญญาของคนไทยที่เรียกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิต สังคมในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันและถ่ายทอดสืบทอดกันมาเป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงมีความจำเพาะกับท้องถิ่น มีความเชื่อมโยงกับชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นบูรณาการ และเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตรธรรม ทำให้ชาติไทยดำรงอยู่มาได้โดยตลอด

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลา 40 ปีที่ผ่านมา ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกละเลย สังคมไทยได้หันไปให้ความสำคัญกับอารยธรรมตะวันตก ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์และปัญหาต่างๆ มากมาย มาบัดนี้กระแสความตื่นตัวในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ กำลังได้รับความสำคัญขึ้นมาเรื่อยๆ การนำภูมิปัญญามาใช้เพื่อพัฒนาประเทศจะต้องดำเนินการในระดับพื้นที่ โดยคนไทยในชนบทและเกษตรกรเป็นบุคคลสำคัญในการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนหน่วยงานราชการต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้เชื่อมประสาน สร้างเงื่อนไข และส่งเสริมให้ชาวบ้านมีบทบาทมากที่สุด เพื่อสร้างสำนึกของการสืบทอดคุณค่าของภูมิปัญญา ปรับให้เข้ากับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทำให้ชาวบ้านเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และค้นหาหนทางการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่นวัตกรรมทางการเกษตร ซึ่งเป็นการผสมผสานกันอย่างสอดคล้องระหว่างเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่นำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในที่สุด

สิ่งแรกที่ต้องทำภายใต้กระบวนการพัฒนาดังกล่าว คือ การกระจายอำนาจในการดำเนินงานหรือการถ่ายโอนภารกิจไปสู่ชาวบ้านโดยวิธีการสืบค้นผู้รู้ สืบค้นข้อมูลภูมิปัญญา ส่งเสริมให้ชาวบ้านรู้จักการวิจัย ทดสอบในท้องถิ่นด้วยตนเองและเผยแพร่ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้เป็นที่รับรู้ ซึ่งหากดำเนินการได้ดังนี้แล้วก็จะเป็นการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ภารกิจที่ 5 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ (อยู่ในระหว่างการแก้ไขกฎหมาย)

ภารกิจที่ 6 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช

แม้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะได้มีการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช เพื่อจัดส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรใช้เป็นข้อมูลในการพยากรณ์ และเตือนการระบาดของศัตรูพืชแล้วก็ตาม พบว่าข้อมูลที่ได้มีการเตือนการระบาดนั้นเป็นข้อมูลในภาพรวม ซึ่งอาจเกิดการระบาดในพื้นที่ของเกษตรกร หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นในบางพื้นที่ก็ได้ การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทในการดูแลการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่ มีการดูแลการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ได้ทันเหตุการณ์ และก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น

ภารกิจที่ 7 การปฏิบัติงานการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

ภารกิจการฝึกอบรมอาชีพทางเกษตร เป็นภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีอาชีพหลักทางด้านการเกษตร และอาชีพเสริมที่ต่อเนื่องจากการเกษตร เช่น การแปรรูปผลผลิตเกษตรออกจำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

การฝึกอบรมอาชีพการเกษตรนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายทอดโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ประสงค์จะรับภารกิจนี้โดยจะทำงานร่วมกับ อปท. ในส่วนของการสำรวจความต้องการของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพแล้วเสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตร เข้าจัดการอบรมพัฒนาอาชีพนั้นแล้วติดตามประเมินผล

ขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญมี 2 ขั้นตอน คือ การสำรวจหาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและการจัดการฝึกอบรมอาชีพ

ภารกิจที่ 8 แนวทางการปฏิบัติงานการถ่ายทอดโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โครงการผลิตและบริหารพันธุ์พืชสวน: ด้านการกระจายพันธุ์)

สืบเนื่องจากแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้มีการถ่ายทอดโอนภารกิจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจที่จะถ่ายทอดโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยเฉพาะด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต : การส่งเสริมอาชีพ : ด้านการกระจายพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลและให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้ถ่ายทอดโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการด้านการกระจายพันธุ์ในส่วนของการสำรวจความต้องการของเกษตรกร ทั้งด้านพันธุ์พืชและความรู้ด้านพืชสวน เช่น ไม้ผลไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผัก เห็ด และสมุนไพร เป็นต้น เพื่อที่จะนำมาวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อไป

ภารกิจที่ 9 การปฏิบัติการรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม

ภารกิจที่ต้องรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่มต่าง ๆ สถาบันเกษตรกรหมายถึง กลุ่มของเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเกษตรกรที่รวมตัวเป็นสถาบันเกษตรกร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน มีลักษณะเป็นสถาบันทางสังคมอย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ของคนในสังคม คือมีกฎเกณฑ์คอยควบคุมพฤติกรรมของคนและกฎเกณฑ์ดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบปฏิบัติในสังคม

2. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ 10 ขอบเขตการถ่ายโอนภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ชุมชนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ศูนย์บริการตำบล หมายความว่า ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ชุมชน เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการแผนด้วยตนเองและเป็นสถานที่ให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการให้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่สำคัญแก่เกษตรกรในลักษณะบูรณาการของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบริการ ณ จุดเดียว

3. ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ภารกิจที่ 11 (กรมส่งเสริมการเกษตรขอยกเลิก)

แนวคิดที่เกี่ยวกับความพร้อม

Thataher *et al.* (1970) อ้างใน สังคม หาญวงศ์ (2543: 14) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่า หมายถึง สภาพหรือคุณภาพของการเตรียมพร้อมอันเนื่องมาจากการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ ความกระตือรือร้น

นันทนา กองขมิ้น (2542: 10) ได้อธิบายเกี่ยวกับความพร้อมไว้ว่า เป็นสถานะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ซึ่งขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ การที่ได้รับการฝึกฝนการเตรียมตัวและความสนใจหรือแรงจูงใจ ความต้องการ ประสบการณ์ที่ผ่านมา สติปัญญาและอารมณ์

Downing and Thackrey (1971) อ้างใน ธีระวุฒิ ธรรมวุต (2541: 14-15) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพร้อมแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. องค์ประกอบทางกายภาพ (physical factors)
2. ด้านสติปัญญา (intellectual factors)
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (environmental factors)
4. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ (emotional, motivation, personality factors)

ในประเด็นของความพร้อมก็จะต้องกล่าวถึง ความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถของคนในองค์กรเป็นหลัก และคนในองค์กรก็จะประกอบด้วยคนสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำ (leader) และกลุ่มทีมงาน (team work) หรือกลุ่มบุคลากรในระดับปฏิบัติ หากคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดหรือทั้งสองกลุ่ม ขาดหรือบกพร่องซึ่งความพร้อมด้านความรู้ความสามารถ ย่อมจะเป็นเรื่องยากกับการที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้ และความพร้อมที่ว่านี้ก็จำเป็นจะต้องจำแนกตามกลุ่มคนในองค์กร ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงกลุ่มของผู้นำ (leader) ก่อน แล้วจะตามมาด้วยกลุ่มของผู้ปฏิบัติ (team) เป็นลำดับต่อไป (<http://www.rin.ac.th>)

ความพร้อมของผู้นำนั้นคือ ความพร้อมในเรื่องความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร ของกลุ่มคนในระดับผู้นำ ผู้นำที่ดีจะต้องมีความพร้อมและมีความสามารถในการสอนที่ดี (teaching ability) นั่นคือ ต้องมีความรู้ดี และต้องมีความสามารถที่จะแนะนำหรือสอนงานให้กับทีมงานเพื่อให้การปฏิบัติงานนำไปสู่ความสำเร็จได้ มีความพร้อมด้านการตัดสินใจ ที่มีท่าทีจริงจัง และแน่นอนในเรื่องของจิตใจที่มั่นคง (self possession) มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ

ส่วนความพร้อมของผู้ปฏิบัติ นั้นก็คือ ความพร้อมในเรื่องความรู้ความสามารถอีกที่จะนำไปปฏิบัติงาน (technical skill) ในภารกิจหรือหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายหรือที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้รับผิดชอบ องค์กรใดๆ ที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงานก็จะรวดเร็ว แข็งแรง ผลงานมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากองค์กรใดที่มีผู้นำที่ดี คนในองค์กรก็จะมีขวัญกำลังใจ มีความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงานที่มีลักษณะการแข่งขันที่มีขึ้นกับตัวเอง เพื่อต้องการความสำเร็จของงานที่มีคุณภาพให้ปรากฏ

สมรรถนะองค์กร

วรเดช จันทรศร (2539) ได้กล่าวว่า สมรรถนะขององค์กรเป็นส่วนสำคัญในความสำเร็จของการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติ องค์กรที่มีขีดความสามารถที่จะสามารถปฏิบัติต้องอาศัยโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม บุคลากรในองค์กรต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์กรยังจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ

Weber (อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542) กล่าวว่าลักษณะโครงสร้างองค์กรในระบบราชการ ซึ่งตำแหน่งและอำนาจหน้าที่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน อำนาจการจัดการขึ้นอยู่กับตำแหน่งในองค์กรมากกว่าบุคคลในตำแหน่งนั้น

หลักสำคัญที่ใช้ประเมินภายในองค์กร คือ หลัก 7-S ของ McKinsey ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญ 7 ประการ

1. โครงสร้างองค์กร (structure) คือการจะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีการจัดแบ่งส่วนงาน กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและสายการบังคับบัญชา รวมถึงการกำหนดจุดเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่จะประสานงาน ให้สอดคล้องกัน
2. ระบบองค์กร (systems) คือ การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ วิธี กรรมวิธี ขั้นตอน ระบบการบริหารงานขององค์กร เพื่อให้ปฏิบัติการงานหน้าที่ต่างๆ เป็นไปด้วยความสะดวก เรียบร้อย
3. แผนยุทธศาสตร์ (strategy) คือ การวางทิศทาง ขอบเขตภารกิจ และ แนวทางการดำเนินงานขององค์กร เพื่อสนองต่อความต้องการของลูกค้าหรือสภาพแวดล้อมและการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไป
4. บุคลากร (staff) คือ บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งเพื่อ ปฏิบัติงานมีลักษณะและคุณสมบัติ ตลอดจนคุณวุฒิอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย
5. รูปแบบการบริหาร (style) คือ รูปแบบหรือวิธีการบริหารแบบต่างๆ ที่ถือ ปฏิบัติในองค์กร
6. ความรู้ ความสามารถของสมาชิกในองค์กร (skills) คือ ความรู้ ความ ชำนาญของสมาชิกในองค์กร หรือข้อได้เปรียบ ที่รองรับยุทธศาสตร์การดำเนินงาน
7. ค่านิยมร่วมขององค์กร (shared values) คือ หลักปรัชญา อุดมการณ์ร่วม และภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ที่ทำให้คนส่วนใหญ่ในองค์กรเข้าใจ ยอมรับ ทำให้ทุกคนยึดถือมา ปฏิบัติ

ขนาดขององค์กร

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2544) กล่าวว่า iva ขนาดขององค์กรและโครงสร้างมีความสัมพันธ์กัน องค์กรขนาดเล็กมีระดับการบังคับบัญชาไม่มากนัก มีบุคลากรไม่มากควบคุมง่าย ส่วนองค์กรขนาดใหญ่มีการกระจายอำนาจ แบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อย

Blau (อ้างใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2539) ได้ทำการศึกษาขนาดขององค์กร ได้ข้อสรุปว่าขนาดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดโครงสร้างองค์กร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล เอกวิทย์ (2543) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่มีโครงการพัฒนาการเกษตร 1 โครงการ ร้อยละ 29.9 ไม่ได้จัดงบประมาณสำหรับโครงการเกษตร ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตร ในเรื่องการตัดสินใจ ประโยชน์จากการพัฒนาการเกษตร ประเมินผล การกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผน ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมวิเคราะห์ปัญหาในระดับน้อย จากการศึกษายังพบว่า รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับบทบาทการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมวิเคราะห์ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งจำนวนสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ถาวร ธรรมดา (2543) ได้ศึกษาบทบาทการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน มีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูนเพียงแห่งเดียวที่มีการจัดทำโครงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา (2540) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดตั้ง และประสิทธิภาพของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความไม่พร้อมในเรื่องต่างๆ คือ ความไม่พร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ความไม่พร้อมของอาคารสถานที่ ความไม่พร้อมของการบริหารรายได้

ชัยยง ไชยศรี (2545) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อบต. ชั้นที่ 1งบประมาณมีน้อย และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ส่วนวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ไม่มีปัญหา

ศิริพันธุ์ ไพโรจน์รัตน์ (2543) ได้ศึกษาความพร้อมของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงราย ผู้นำ องค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมในการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน และการดำเนินงาน แต่มีปัญหาระงับงบประมาณและผู้นำขาดความรู้ด้านการจัดการ

ภาคสรุป (Overview)

การกระจายอำนาจเป็นมาตรการที่รัฐบาลได้พยายามมอบอำนาจการปกครองให้กับส่วนท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาของตนเองในระดับท้องถิ่น ทำให้ตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ โดยที่รัฐกระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ อำนาจการตัดสินใจ อำนาจการบริหารจัดการ ทรัพยากรการเงินการคลัง และบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ สร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนและภาคสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบการถ่ายโอน การกิจที่จะถ่ายโอน และได้ระบุกิจกรรมถ่ายโอนไว้ 2 ประเภท คือ ประเภทเลือกทำโดยอิสระ และประเภทที่ต้องทำ มีผลผูกพันให้ส่วนราชการ 50 กรม รวม 11 กระทรวง ต้องถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน รวม 245 เรื่อง ประกอบด้วย

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. ด้านจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
5. ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
6. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เมื่อเป็นดังนี้ทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำตามนโยบายของรัฐบาลโดยการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกทำโดยอิสระทั้งหมด 3 ด้าน 11 ภารกิจตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรคือ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

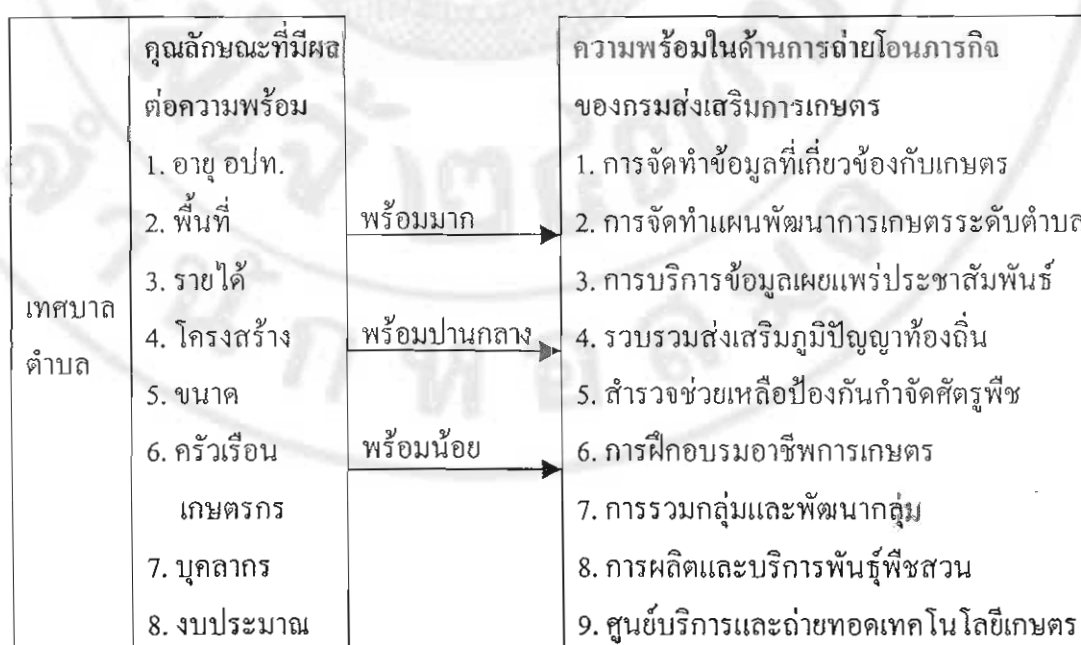
จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นว่า โครงสร้างองค์กร ระบบองค์กร แผนยุทธศาสตร์ บุคลากร รูปแบบการบริหาร ความรู้ ความสามารถของสมาชิกในองค์กร ขนาด มีอิทธิพลต่อความพร้อม และประสิทธิภาพในองค์กร และพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความพร้อมในเรื่องต่างๆที่บริหารงานองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และยังให้ความสนใจเกี่ยวกับงานหรือโครงการทางด้านการเกษตรน้อยมาก

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยเห็นว่าภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น ควรจะศึกษาความพร้อมขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีลักษณะหลายประการที่แตกต่างกัน การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร จะสามารถหาแนวทางในการแก้ไข หาเหตุผลที่จะทำให้การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างสูงสุดต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework of the Research)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานคือ อายุ พื้นที่ รายได้ ขนาด โครงสร้าง บุคลากร ครัวเรือนเกษตรกร งบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่คาดว่าปัจจัยเหล่านี้จะมีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมแตกต่างกัน ดังภาพกรอบแนวคิดการวิจัย (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย
(Research Hypothesis)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ มีความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน

